

BIỆN PHÁP GIÁO DỤC TÍNH KỈ LUẬT HỌC TẬP CHO SINH VIÊN CAO ĐẲNG SƯ PHẠM TRONG ĐÀO TẠO THEO HỌC CHẾ TÍN CHỈ

TS. VŨ THỊ HƯƠNG LÝ*

Xây dựng ý thức kỉ luật học tập (KLHT) cho sinh viên (SV) cao đẳng sư phạm (CĐSP là nhóm biện pháp rất quan trọng bởi nó tác động trực tiếp đến thế giới tinh thần của SV, trang bị cho họ nhân sinh quan phù hợp với chuẩn mực đạo đức nói chung và kỉ luật nói riêng. Từ đó, sẽ là hành lang để dẫn đến những hành vi phù hợp với yêu cầu, chuẩn mực. Nâng cao ý thức về KLHT cho SV CĐSP trong đào tạo (ĐT) theo học chế tín chỉ (HCTC) thực hiện thông qua một số biện pháp cụ thể sau:

1. Tổ chức diễn đàn

Vào đầu năm học, Liên chi đoàn của các khoa sư phạm (SP) thông qua hoạt động tổ chức diễn đàn "SV CĐSP thực hiện KLHT trong ĐT theo HCTC" nhằm:

- Xây dựng ý thức KLHT cho SV đặc biệt là SV năm thứ nhất để họ có những hiểu biết về yêu cầu KLHT trong các hoạt động học, họ hiểu được vai trò quan trọng của việc tự giác chấp hành tốt KLHT trong ĐT theo HCTC, từ đó xây dựng niềm tin vào việc cần phải thực hiện KLHT;
- Đối với SV năm thứ hai, thứ ba sẽ giúp họ khắc sâu những kiến thức, những hiểu biết đã có về các yêu cầu KLHT trong học tập.

1) Nội dung của diễn đàn: Đi sâu vào tập trung bàn luận để SV có những hiểu biết về: - Vai trò, ý nghĩa của tính KLHT trong ĐT theo HCTC; - Những yêu cầu về KLHT trong các hoạt động học tập của hình thức ĐT theo HCTC đối với SV năm thứ nhất, thứ hai và thứ ba.

2) Hình thức, phương pháp tổ chức:

a) Đối với SV năm thứ nhất: Do đặc điểm của SV năm thứ nhất (những hiểu biết của SV về KLHT của trường CĐSP - một môi trường còn nhiều mới lạ, khác biệt với trường phổ thông) khi tổ chức diễn đàn, các lực lượng giáo dục nên tổ chức theo hướng là người định hướng, cung cấp những tri thức về KLHT để họ có nhận thức đúng đắn ngay từ đầu về KLHT và bằng phương pháp như: - Các lực lượng giáo dục tham gia trong diễn đàn (Trưởng khoa, Phó khoa, hoặc giảng viên (GV), cán bộ Đoàn Thanh niên...) sử dụng phương pháp thuyết phục bằng hình thức giảng giải, chứng minh... giúp SV có những hiểu biết sâu sắc về những

yêu cầu của KLHT, nội quy, quy chế ĐT của nhà trường; phân tích, nêu ra những dẫn chứng, chứng minh cho sự cần thiết vì sao SV phải có KLHT tự giác khi học tập theo hình thức ĐT TC. Ví dụ, đại biểu tham gia diễn đàn có thể giải thích cho SV như: Học theo HCTC lấy hoạt động tự học là chủ đạo, thời gian lên lớp nghe giảng được rút ngắn, GV chủ yếu lên lớp để hướng dẫn SV tự học, tự nghiên cứu, sự quản lí, giám sát của GV không còn thường xuyên... Vì vậy, để học tập tốt đòi hỏi SV phải tự giác, chủ động học tập, nếu không tự giác học thì không thể "lấp đầy" những khoảng trống kiến thức mà GV đòi hỏi phải tiếp thu được bằng con đường tự học; - *Người chủ trì diễn đàn sử dụng những tấm gương điển hình mẫu mực trong chấp hành tốt KLHT và có thành tích xuất sắc trong học tập, rèn luyện để SV học tập và làm theo những tấm gương đó. Những tấm gương đó có thể là những người điển hình trong lịch sử, trong sách báo hoặc có thể dùng tấm gương là những thầy cô giáo mẫu mực về đạo đức, lối sống, tác phong làm việc, chuyên môn hoặc những SV ưu tú của nhà trường;* - *Sử dụng phương pháp đối thoại giữa nhà giáo dục với tập thể SV. Thông qua đối thoại những trao đổi, giải đáp của GV với SV sẽ giúp họ có những hiểu biết đầy đủ hơn về KLHT. Đồng thời qua đối thoại, SV được bày tỏ nguyện vọng, những khó khăn, nhu cầu cần được nhà giáo dục hỗ trợ, giải đáp trong thực hiện nội quy, quy chế ĐT của nhà trường.*

b) Đối với SV năm thứ hai, thứ ba. Trải qua những năm học trong trường CĐSP, từ thực tiễn hoạt động học tập đến năm thứ hai, thứ ba, SV đã có những hiểu biết về KLHT, hình thành ở họ thái độ cá nhân đối với việc thực hiện KLHT. Vì vậy, sẽ có những nhóm SV khác nhau có mức độ nhận thức, thái độ về KLHT khác nhau, cho nên phương pháp, hình thức tổ chức diễn đàn cho SV nên tổ chức theo hướng tạo cơ hội và điều kiện để SV là người chủ diễn đàn (từ điều khiển chương trình của diễn đàn để tạo ra không khí tự do không bị khuôn ép bởi GV). Ở đó tất

* Học viện Chính trị Công an nhân dân

cả SV đều được tham gia, được nói lên tiếng nói của riêng mình hoặc đại diện cho tiếng nói chung về quan điểm chung của một nhóm SV. Nhiệm vụ của GV, cố vấn học tập là tư vấn, hỗ trợ SV biết cách sử dụng những kĩ thuật để thực hiện buổi tọa đàm đi theo đúng mục đích, không đi chệch hướng của diễn đàn và là người củng cố, hướng SV đến những quan niệm đúng đắn, phù hợp nhất trong nhận thức và thái độ có thể thực hiện theo hình thức và phương pháp như: *Người chủ trì diễn đàn* (nhà giáo dục hỗ trợ cùng SV) sử dụng phương pháp tranh luận, cò xát những ý kiến khác nhau trong buổi tọa đàm bằng việc đưa ra một vấn đề về thực trạng nhức nhối trong thực hiện KLHT của SV để SV được bày tỏ quan điểm, thái độ của họ với vấn đề đó một cách trực tiếp bằng cách nêu ý kiến cá nhân trong thời gian cố định (1 phút/1 SV) hoặc theo nhóm SV với nhau. Từ trong tranh luận, cò xát với nhau bằng quan niệm chính kiến của cá nhân hay của nhóm SV sẽ xuất hiện những quan niệm “thuận chiều” hoặc sẽ có cả quan niệm “ngược chiều”, sẽ có những ý kiến thể hiện nhận thức phù hợp nhưng cũng sẽ có ý kiến chưa thật phù hợp với chuẩn mực chung. Lúc đó, GV sẽ hướng tư tưởng của cả diễn đàn đến sự nhận thức ra những giá trị đúng, những chuẩn mực chung mà họ phải tuân theo và không thể làm khác được thông qua biện pháp giáo dục giảng giải, chứng minh, thuyết phục, nêu tấm gương tốt...

3) Tiến trình tổ chức

Bước 1. Công tác chuẩn bị tổ chức: - *Thành lập Ban tổ chức diễn đàn* để thực hiện những công việc: + Nội dung của diễn đàn, kế hoạch thực hiện diễn đàn (thời gian, địa điểm, hình thức tổ chức), cơ sở vật chất, kinh phí tổ chức; + Thông báo rộng rãi chủ đề của diễn đàn đến cán bộ, GV, SV; + Chuẩn bị nguồn nhân lực tổ chức diễn đàn, phân công trách nhiệm đến từng bộ phận tổ chức (người chủ trì diễn đàn, chuẩn bị cơ sở vật chất, khánh tiết tổ chức, thư kí của diễn đàn tập hợp câu hỏi của SV trước và trong khi tổ chức diễn đàn); + Lấy ý kiến thăm dò về chủ đề của diễn đàn trong GV, SV; + Xây dựng kịch bản tổ chức diễn đàn theo hướng lôi cuốn sự tham gia chia sẻ suy nghĩ, ý kiến của SV; + Lựa chọn người điều khiển diễn đàn là GV hoặc SV có khả năng điều khiển, hướng các ý kiến tập trung vào chủ đề; + Lựa chọn thành phần khách mời tham gia tọa đàm (Ban giám hiệu, trưởng đơn vị/khoa, bí thư Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh...); + Lựa chọn những tấm gương tiêu biểu tham gia tọa đàm (cán bộ GV mẫu mực trong nhà trường, hoặc những tấm gương là những SV tiêu biểu về học tập và rèn luyện, cá nhân điển

hình bên ngoài trường) hoặc phim tư liệu trong điện ảnh, báo chí, văn học...; - *Đối với SV tham gia diễn đàn:* + SV hiểu rõ mục đích của buổi diễn đàn; + SV cần chuẩn bị trước những câu hỏi tập trung vào chủ đề của diễn đàn; + Tham gia đầy đủ, trật tự, tích cực trong các hoạt động của diễn đàn.

Bước 2. Thực hiện tổ chức diễn đàn: - *Hoạt động mở đầu:* Tuyên bố lí do, mục đích của diễn đàn, giới thiệu đại biểu tham dự, chương trình của diễn đàn; - *Hoạt động nội dung chính:* + Hoạt động tọa đàm về sự cần thiết phải thực hiện KLHT trong ĐT theo HCTC; + Hoạt động thảo luận, tranh luận để đi đến sự hiểu biết đúng đắn, đầy đủ về những yêu cầu KLHT trong các hoạt động học tập.

- **Bước 3. Kết thúc diễn đàn.** Cần tổng kết các vấn đề được tập trung trao đổi, thảo luận trong diễn đàn, những kiến nghị của SV, những thu hoạch và chia sẻ về sự thay đổi trong suy nghĩ, niềm tin của bản thân.

2. Tổ chức hội thảo “SV trao đổi phương pháp học tập trong hình thức ĐT theo HCTC”

Nội dung này cần được tổ chức hàng năm cho SV từ năm thứ nhất đến năm thứ ba ở các cấp từ Liên chi đoàn ở các khoa SP đến cấp toàn trường để SV đầu khóa có cơ hội được học hỏi, chia sẻ kinh nghiệm, đặc biệt từ những SV cuối khóa có kết quả học tập tốt. Đây là biện pháp có tác dụng rất tích cực đến thái độ chấp hành KLHT của SV. Thông qua hội thảo, những SV có ý thức KLHT tốt, có kết quả học tập tốt được chia sẻ với nhau về phương pháp học tập hiệu quả trong tín chỉ nhằm củng cố niềm tin vững chắc vào tính tất yếu cần thực hiện KLHT. Đồng thời, đối với những SV còn gặp nhiều khó khăn trong tìm kiếm phương pháp học tập hợp lí và chưa tự giác trong học tập sẽ giúp họ có được những bài học kinh nghiệm quý báu để họ có những tấm gương học tập theo.

Thông qua hội thảo nhằm tác động đến ý thức chấp hành KLHT của SV trên những mặt sau: - SV có hiểu biết sâu sắc hơn về các phương pháp học tập, đặc biệt là phương pháp tự học trong hình thức ĐT theo HCTC để có thể tự giác học tập có kết quả; - SV có thái độ đúng đắn, tự giác hơn trong các hoạt động học tập theo HCTC.

1) Nội dung hội thảo: - Báo cáo kinh nghiệm, phương pháp tự học của SV có kết quả học tập xuất sắc; - Báo cáo kinh nghiệm rèn luyện nghiệp vụ SP thường xuyên của SV cuối khóa có kết quả học tập tốt; - Báo cáo kinh nghiệm tổ chức hoạt động dạy học và tổ chức hoạt động giáo dục học sinh ở trường phổ thông trong quá trình thực tập sư phạm của SV cuối khóa.

2) Các bước tổ chức hội thảo: **Bước 1. Chuẩn bị tổ chức hội thảo:** - *Thành lập ban tổ chức:* Xây dựng

kế hoạch hội thảo, triển khai kế hoạch thực hiện, chỉ đạo công việc chung của hội thảo, thông báo cho SV tham gia viết bài và đặt bài cho những SV có kinh nghiệm học và tự học tốt với những *yêu cầu* (bài viết của đại biểu SV phù hợp với mục đích của hội thảo, bài đăng kỉ yếu và bài báo cáo trước hội thảo thể hiện được những kinh nghiệm, tổng kết, sáng kiến của đại biểu, của SV về các phương pháp học tập mang lại kết quả học tập cao, nội dung, hình thức trình bày đúng yêu cầu về văn bản của ban tổ chức); - *Ban biên tập*: nhận bài viết của đại biểu, SV, biên tập bài viết để đăng kỉ yếu, lựa chọn những báo cáo tiêu biểu trình bày trước hội thảo; - *Ban chuẩn bị cơ sở vật chất*, in ấn kỉ yếu, kinh phí phục vụ cho hội thảo; *Bước 2*. Tiến hành hội thảo: - *Báo cáo của các đại biểu đại diện tham dự hội thảo* (1 báo cáo phương pháp học trên lớp, 1 báo cáo phương pháp tự học, 1 báo cáo kinh nghiệm rèn luyện nghiệp vụ sư phạm thường xuyên, 1 báo cáo kinh nghiệm tổ chức hoạt động dạy học và giáo dục học sinh trong thực tập sư phạm); - *Hội thảo tiến hành trao đổi*, thảo luận về các vấn đề được chia sẻ trong báo cáo được trình bày trong hội thảo và những phát biểu bổ sung; *Bước 3*. Tổng kết, bế mạc hội thảo. Đại diện ban tổ chức khái quát những kinh nghiệm đã được chia sẻ trong hội thảo và những gợi ý vận dụng cho phù hợp.

3. Tổ chức học tập tấm gương về tính kỉ luật và tự học của Bác Hồ thông qua những câu chuyện và xem phim tư liệu “Tấm gương tự học của Chủ tịch Hồ Chí Minh”

Đây là biện pháp có tác động to lớn đến xúc cảm, tình cảm và niềm tin của SV. Thông qua những câu chuyện và những bộ phim tư liệu miêu tả về cuộc đời của Bác Hồ kính yêu, đặc biệt là tấm gương tự học của Chủ tịch Hồ Chí Minh nhằm tác động sâu sắc đến nhận thức, tình cảm của SV giúp họ có mong muốn học tập và noi theo tấm gương của Bác.

1) Nội dung: - Những câu chuyện về tấm gương tự học của Chủ tịch Hồ Chí Minh; - Phim tư liệu về tấm gương tự học suốt đời của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

2) Cách tổ chức thực hiện: *Bước 1*. Lập kế hoạch tổ chức, chuẩn bị địa điểm tổ chức, điều kiện tổ chức, băng, đĩa phim tư liệu đảm bảo chất lượng hình ảnh và âm thanh, yêu cầu SV sưu tầm các câu chuyện về tấm gương kỉ luật và tự học của Bác; *Bước 2*. Tuyên truyền, thông báo về kế hoạch tổ chức đến đông đảo SV nội trú và ngoại trú qua hệ thống loa phát thanh kí túc xá và kế hoạch tổ chức xem phim, tọa đàm đến từng Liên chi đoàn; *Bước 3*. Tổ chức chiếu phim, tọa đàm về nội dung phim và các câu chuyện mà SV đã sưu tầm được.

4. Xây dựng nội quy học tập

Là cách thức mà nhà giáo dục yêu cầu SV phải làm theo những chỉ dẫn, những quy định cụ thể được đặt ra trong nội quy quy định các hành vi SV cần phải thực hiện trong các hoạt động học tập. Xây dựng hệ thống nội quy học tập nhằm nâng cao ý thức chấp hành KLHT cho SVCSĐSP. Đây là biện pháp có ý nghĩa đặc biệt quan trọng vì nó là cơ sở, là hành lang pháp lí hướng mọi hoạt động của SV phải theo một quy định có tính chất thống nhất chung trong toàn bộ tập thể.

1) Nội dung: - Những quy định về quyền lợi, trách nhiệm, nghĩa vụ SV cần phải thực hiện trong các hoạt động học tập và giữ gìn nề nếp của nhà trường; - Những quy định đối với những hành vi SV không được làm trong các hoạt động học tập và hoạt động giữ gìn nề nếp chung của nhà trường; - Những hình thức xử lí vi phạm đối với SV có hành vi vi phạm nội quy.

2) Phương pháp tổ chức thực hiện: - SV và nhà giáo dục (Ban chủ nhiệm khoa, GV cố vấn học tập, cán bộ đoàn từ cấp chi đoàn, liên chi đoàn...) cùng nhau thỏa thuận, trao đổi, xây dựng nên bản nội quy học tập trên cơ sở có sự tham gia xây dựng của tất cả SV ngay từ đầu khóa học khi SV mới nhập trường. Bản nội quy có sự cam kết thực hiện của tất cả SV tham gia xây dựng nội quy; - Nội quy được tiến hành xây dựng từng lớp/chi đoàn theo đặc trưng, yêu cầu ĐT của từng năm học ngành học sau đó đi đến sự thống nhất trong toàn khoa và cao nhất là thống nhất chung giữa các khoa, ngành ĐT thành nội quy chung cho SV toàn trường.

3) Cách thức tổ chức thực hiện: *Bước 1*. Chuẩn bị: - GV và GV cố vấn học tập họp với tập thể lớp lấy ý kiến về sự cần thiết phải xây dựng bản nội quy; - GV, GV cố vấn học tập cùng tập thể lớp thảo luận mục tiêu, khung nội dung chính của bản *Nội quy lớp học*; - Thống nhất quy trình, cách thức xây dựng nội quy với tập thể lớp (thời gian, các bước thực hiện, cách thức thực hiện, chuẩn bị tài liệu, văn phòng phẩm, giao trách nhiệm đến nhóm và cá nhân); *Bước 2*. Thảo luận, xây dựng nội quy trong từng chi đoàn: - *Người điều hành* (GV) thông báo mục đích, chương trình của buổi thảo luận xây dựng nội quy; - *Các tổ, nhóm SV* thảo luận những điều khoản cụ thể theo từng nội dung của nội quy. Các ý kiến được ghi chép lại; - *Cả lớp thảo luận*, thông qua từng nội dung của bản nội quy. Có thể thực hiện theo hai cách: + Thông qua trên lớp từng nội dung; + Lấy ý kiến của một tổ, nhóm làm chuẩn và bổ sung vào đó ý kiến của tổ, nhóm khác. Mỗi ý kiến có thể có sự nhận xét, bổ sung của những cá

(Xem tiếp trang 55)

các ngành sư phạm; - Biên soạn thêm nhiều tài liệu TRR cho HS, GV (có thể tham khảo một số tài liệu nước ngoài). □

- (1) Nguyễn Bá Thái. *Các cuộc cải cách giáo dục Việt Nam: Lịch sử và các bài học kinh nghiệm*. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp bộ, Mã số: B 2003- 52-38; 2006.
- (2) Trần Văn Hạo - Cam Duy Lễ. **Đại số 10**. NXB Giáo dục, H. 2001.
- (3) Trần Văn Hạo - Cam Duy Lễ - Ngô Thúc Lanh - Ngô Xuân Sơn - Vũ Tuấn. **Đại số và Giải tích**. NXB Giáo dục, H. 2001.
- (4) Ngô Thúc Lanh - Ngô Xuân Sơn - Vũ Tuấn. **Giải tích 12**. NXB Giáo dục, H. 2001.
- (5) Đoàn Quỳnh - Nguyễn Huy Đoan - Nguyễn Xuân Liêm - Đặng Hùng Thắng - Trần Văn Vương. **Đại số 10 nâng cao**. NXB Giáo dục, H. 2006.
- (6) Đoàn Quỳnh - Nguyễn Huy Đoan - Nguyễn Xuân Liêm - Nguyễn Khắc Minh - Đặng Hùng Thắng. **Đại số và Giải tích 11 nâng cao**. NXB Giáo dục, H. 2007.
- (7) Đoàn Quỳnh - Nguyễn Huy Đoan - Trần Phương Dung - Nguyễn Xuân Liêm - Đặng Hùng Thắng. **Giải tích 12 nâng cao**. NXB Giáo dục Việt Nam, H. 2010.
- (8) Vũ Hữu Bình - Đàm Hiếu Chiến - Trần Hữu Nam - Phạm Thị Bạch Ngọc - Trương Công Thành. **Tài liệu giáo khoa chuyên Toán Đại số 7 (tập 1)**. NXB Giáo dục Việt Nam, H. 2014.
- (9) Vũ Hữu Bình - Đàm Hiếu Chiến - Trần Hữu Nam - Phạm Thị Bạch Ngọc - Nguyễn Tam Sơn. **Tài liệu**

chuyên Toán Đại số 8 (tập 1). NXB Giáo dục Việt Nam, H. 2014.

- (10) Đoàn Quỳnh - Doãn Minh Cường - Trần Nam Dũng - Đặng Hùng Thắng. **Tài liệu giáo khoa chuyên Toán Đại số 10**. NXB Giáo dục Việt Nam, H. 2009.
- (11) Đoàn Quỳnh - Trần Nam Dũng - Nguyễn Vũ Lương - Đặng Hùng Thắng. **Tài liệu chuyên Toán Bài tập Đại số và Giải tích 11**. NXB Giáo dục Việt Nam, H. 2010.
- (12) Nguyễn Văn Thông. **Bồi dưỡng học sinh giỏi toán Tổ hợp - Rời rạc**. NXB Đại học quốc gia Hà Nội, 2012.
- (13) www.artofproblemsolving.com/...Problems and Solutions

SUMMARY

Discrete Mathematics (DM) is one of important theoretical basis subjects in science of technological information. It is not only the essential foundation of computer professional subjects, but also has an important effect for fostering a logical speculation possibility and abstract thinking abilities of students of schools. However, the contents of DM in school mathematics curriculum of our country are not sufficient to meet the needs to foster good and excellent students of high schools (HSs). This paper presents a method, methods of investigation and evaluation of the results of investigations carried on the status in DM teaching at schools of Vietnam. Simultaneously, through the paper, the author proposes a number of measures in order to improve the teaching and learning quality on this subject at schools.

Biện pháp giáo dục tính kỉ luật...

(Tiếp theo trang 27)

nhân khác, các tổ, nhóm có thể bảo vệ ý kiến của mình; - GV và SV cùng rà soát lại từng điều trong bản nội quy và giao cho ban thư kí tổng hợp mọi ý kiến thành một bản dự thảo nội quy; - *Lấy ý kiến đóng góp của GV cố vấn học tập, cán bộ quản lí SV, bí thư đoàn thanh niên về bản dự thảo nội quy; Bước 3.* Thảo luận trên lớp một lần nữa để đi đến sự thống nhất: - *Thông qua dự thảo nội quy với từng điều cụ thể; - Biểu quyết thống nhất để có bản nội quy chính thức; Bước 4.* Thành lập nhóm kiểm tra, đánh giá thực hiện KLHT và thống nhất kế hoạch sinh hoạt chi đoàn hàng tháng vào một ngày cố định để đánh giá kết quả thực hiện của chi đoàn; *Bước 5.* In ấn và đưa nội quy vào thực hiện: - *In thành bảng nội quy treo trên các phòng học; - In thành tài liệu phát tay đến từng thành viên trong tập thể; - GV và SV nhắc nhở nhau thực hiện.* □

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Khắc Viện. *Từ điển tâm lí*. NXB Văn hóa thông tin, H. 2001.
2. Phạm Viết Vượng. *Giáo dục học*. NXB Đại học quốc gia, H. 2000.
3. Tô Văn. *Kể chuyện về kỉ luật*. NXB Quân đội nhân dân, H. 1976.
4. Dick Grote. *Kỉ luật không trừng phạt*. NXB Lao động, H. 2008.
5. Đặng Xuân Hải. *Kĩ thuật dạy học trong đào tạo theo học chế tín chỉ*. NXB Đại học bách khoa, H. 2011.

SUMMARY

Posts authors depth analysis of the measures to create awareness academic discipline students for college teachers to build a sense of discipline for student learning pedagogy, this is a very important issue it impacts directly to the spiritual world of students, equipping them with the appropriate human and ethical standards in general and in particular disciplines.